

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/23-10/16
URBROJ: 613-07-24-9
Varaždin, 23. veljače 2024.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Upravljanje i korištenje
skloništa za građane na
području
Grada Varaždina**

SADRŽAJ

stranica

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
JAVNA I DRUGA SKLONIŠTA U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE	5
UPRAVLJANJE I KORIŠTENJE SKLONIŠTA ZA GRAĐANE NA PODRUČJU GRADA VARAŽDINA	12
Normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa	13
Evidencije javnih i drugih skloništa	18
Planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa	23
Informiranje javnosti	27
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA I KORIŠTENJA SKLONIŠTA ZA GRAĐANE NA PODRUČJU GRADA VARAŽDINA	29
OČITOVANJE GRADA VARAŽDINA	31

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
UPRAVLJANJA I KORIŠTENJA SKLONIŠTA ZA GRAĐANE
NA PODRUČJU GRADA VARAŽDINA

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti upravljanja i korištenja skloništa za građane na području Grada Varaždina.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 19. lipnja 2023. do 23. veljače 2024.

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti je upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa za građane na području Grada Varaždina. Pod javnim skloništima u ovoj reviziji smatraju se skloništa u vlasništvu Grada Varaždina i skloništa kojima upravlja Grad Varaždin, a pod drugim skloništima smatraju se skloništa u stambenim i poslovnim zgradama u vlasništvu i nadležnosti drugih pravnih i fizičkih osoba te drugi objekti za sklanjanje ljudi. Pod upravljanjem i korištenjem skloništa smatraju se poslovi evidentiranja javnih i drugih skloništa, reguliranja vlasničkopravnog statusa, izgradnje, tekućeg i investicijskog održavanja javnih skloništa, davanja u zakup i na korištenje javnih skloništa te obavljanje drugih poslova u vezi s javnim i drugim skloništima, u skladu s propisima i unutarnjim aktima Grada Varaždina.

Subjekt revizije je Grad Varaždin (dalje u tekstu: Grad).

Osnovni cilj revizije je ocijeniti učinkovitost aktivnosti Grada u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa na svom području.

Posebni ciljevi revizije su:

- provjeriti normativno uređenje odnosno uspostavu pravnog, strateškog i planskog okvira za učinkovito upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa
- provjeriti evidencije i cjelovitost podataka o javnim i drugim skloništima na području Grada
- provjeriti planiranje, izgradnju i održavanje javnih skloništa i koriste li se u skladu s unutarnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara
- provjeriti provođenje informiranja javnosti o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite za ostvarivanje zaštite i spašavanja građana u slučajevima velikih nesreća i katastrofa te u otklanjanju posljedica terorizma i ratnih razaranja.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne revizijske dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje ciljeva revizije.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije, analizirana je pravna regulativa i unutarnji akti subjekta revizije, objave u medijima te drugi dostupni podaci.

U provedbi postupaka revizije korištene su sljedeće metode:

- proučeni su i analizirani propisi te drugi dostupni materijali u vezi s upravljanjem i korištenjem skloništa
- analizirani su podaci iz planskih dokumenata sustava civilne zaštite koje donosi i objavljuje Grad
- provjerena je dokumentacija Grada u vezi s ustrojavanjem evidencija o stanju i opremljenosti te s upravljanjem i korištenjem skloništa
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama Grada i pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s upravljanjem i korištenjem skloništa.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Grada u vezi s upravljanjem i korištenjem skloništa.

Kriteriji su utvrđeni prema područjima revizije: normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa, evidencije javnih i drugih skloništa, planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa i informiranje javnosti.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- **Je li upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa na području Grada učinkovito?**

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Je li Grad normativno uredio upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa?
- Je li Grad ustrojio evidencije o javnim i drugim skloništima na svom području te jesu li podaci cjeloviti?
- Jesu li skloništa obuhvaćena planskim dokumentima sustava civilne zaštite, je li planskim dokumentima predviđena mogućnost izgradnje novih skloništa te održavaju li se i koriste javna skloništa u skladu s unutaršnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara?
- Provodi li se informiranje javnosti o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite u provedbi mjera zaštite i spašavanja građana?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja i korištenja skloništa, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
1.	Normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa	<ul style="list-style-type: none"> ○ Grad je normativno uredio poslove upravljanja i raspolaganja nekretninama u vlasništvu i suvlasništvu Grada, uključujući i javna skloništa. ○ Donesena je strategija upravljanja i raspolaganja imovinom Grada te godišnji plan upravljanja nekretninama koji uključuje i plan upravljanja javnim skloništima. ○ Utvrđeni su načini i uvjeti upravljanja i korištenja javnih skloništa (davanja na korištenje ili u zakup). ○ Utvrđena je namjena javnih skloništa odnosno djelatnosti koje se u skloništima mogu obavljati u mirnodopskim uvjetima. ○ Grad je donio procjenu rizika od velikih nesreća i plan djelovanja sustava civilne zaštite (ili zajednički plan djelovanja civilne zaštite s drugim jedinicama lokalne samouprave). ○ Grad je donio godišnju analizu stanja sustava civilne zaštite, godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje te smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite koje se razmatraju i usvajaju svake četiri godine.

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
		<ul style="list-style-type: none"> ○ Planom djelovanja civilne zaštite (ili drugim planskim dokumentima i smjernicama) obuhvaćeni su, između ostalog, i podaci o svim skloništima na području Grada (pregled skloništa po vrsti i kapacitetu). ○ Planom djelovanja civilne zaštite utvrđen je način sklanjanja stanovništva, boravak u skloništima i imenovani su voditelji skloništa. ○ Grad je planskim i drugim dokumentima utvrdio primjereni broj i potrebne kapacitete skloništa i drugih objekata za sklanjanje.
2.	Evidencije javnih i drugih skloništa	<ul style="list-style-type: none"> ○ Grad je ustrojio evidencije o javnim i drugim skloništima na svom području. ○ Evidencije o skloništima sadrže točne i sveobuhvatne podatke o kapacitetu pojedinog skloništa, vlasništvu, stanju skloništa, površini skloništa, posljednje obavljenom tekućem održavanju, korisnicima skloništa i druge podatke bitne za donošenje odluka i planskih dokumenata. ○ Javna skloništa su evidentirana u poslovnim knjigama i analitičkim evidencijama Grada. ○ Javna skloništa su evidentirana u registru imovine, sa svim podacima bitnima za upravljanje i raspolaganje. ○ Podaci o javnim skloništima u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama su usklađeni s podacima u registru imovine. ○ Grad je obavio godišnji popis imovine i obveza, popisom su obuhvaćena sva javna skloništa te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. ○ U zemljišnim knjigama upisano je vlasništvo nad javnim skloništima, odnosno poduzimaju se potrebne aktivnosti radi upisa vlasništva.
3.	Planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa	<ul style="list-style-type: none"> ○ Planskim dokumentima Grada utvrđena je mogućnost izgradnje novih skloništa. ○ Javna skloništa su redovno održavana i u ispravnom su stanju. ○ Javna skloništa su dana na korištenje ili u zakup. ○ Postupci davanja javnih skloništa na korištenje ili u zakup provedeni su u skladu s unutarnjim aktima Grada. ○ S korisnicima javnih skloništa zaključeni su ugovori o zakupu ili korištenju. ○ Ugovorima o zakupu ili korištenju utvrđeni su uvjeti korištenja i održavanja javnih skloništa. ○ Za javna skloništa koja nisu u funkciji poduzimane su aktivnosti za stavljanje skloništa u moguću upotrebu (provođenje tekućeg održavanja, davanje na povremeno korištenje ili u zakup). ○ Grad ostvaruje prihode i rashode od upravljanja i korištenja javnih skloništa. ○ Evidencije prihoda i rashoda od upravljanja i korištenja javnih skloništa vode se ažurno. ○ Analiziraju se i vrednuju ekonomski i financijski učinci upravljanja i korištenja javnih skloništa te se poduzimaju mjere i aktivnosti u cilju povećanja pozitivnih i smanjenja negativnih učinaka. ○ Propisane su ovlasti i odgovornosti u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa.
4.	Informiranje javnosti	<ul style="list-style-type: none"> ○ Primjenjuje se načelo javnosti, odnosno objavljuju se akti i drugi dokumenti o upravljanju i korištenju skloništa na području Grada te dokumenti civilne zaštite. ○ Na mrežnim stranicama Grada objavljuju se informacije za građane o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite i na osiguranju uvjeta za sklanjanje u provedbi mjera zaštite i spašavanja građana te osnovne informacije o skloništima na području Grada. ○ Provode se aktivnosti na edukaciji građana u cilju podizanja razine svijesti građana kao sudionika sustava civilne zaštite.

Upravljanje i korištenje javnih skloništa ocjenjuje se **učinkovitim**, ako je Grad normativno uredio upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa, ustrojio evidencije o javnim i drugim skloništim na području Grada, a podaci o skloništim su cjeloviti, ako se planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa obavlja u skladu s unutarnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara te se informira javnost o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite u provedbi mjera zaštite i spašavanja građana.

Upravljanje i korištenje javnih skloništa ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koji ne utječu bitno na učinke upravljanja i korištenja.

Upravljanje i korištenje javnih skloništa ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na učinkovito upravljanje i korištenje te su potrebna značajna poboljšanja.

Upravljanje i korištenje javnih skloništa ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na učinkovito upravljanje i korištenje u skladu s načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrsishodnosti.

JAVNA I DRUGA SKLONIŠTA U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

Javna skloništa i drugi objekti pogodni za zaštitu i spašavanje važan su dio sustava civilne zaštite kod spašavanja ljudi te sklanjanja, evakuacije i zbrinjavanja građana u slučajevima velikih nesreća, katastrofa i ratnih razaranja.

Upravljanje i korištenje skloništa djelomično su uredile odredbe Zakona o unutarnjim poslovima (Narodne novine 55/89, 18/90, 47/90, 19/91 – pročišćeni tekst, 73/91, 19/92, 33/92, 76/94, 161/98, 128/99, 29/00, 53/00 i 129/00). Odredbe o civilnoj zaštiti i skloništim dodane su u spomenuti Zakon izmjenama Zakona (Narodne novine 76/94) donesenim u 1994., do kada je ovo područje bilo regulirano propisima o obrani. Stupanjem na snagu Zakona o policiji u 2000. (Narodne novine 129/00 i 41/08), koji je bio na snazi od siječnja 2001. do travnja 2011., Zakon o unutarnjim poslovima prestao je važiti, ali su prema odredbama članka 134. na snazi ostale odredbe Zakona o unutarnjim poslovima koje su se odnosile na civilnu zaštitu (odredbe članaka od 13. do 24o.) i skloništa (odredbe članaka od 24p. do 24ž.). Odredbom članka 127. Zakona o policiji (Narodne novine 34/11, 130/12, 89/14, 151/14, 33/15, 121/16 i 66/19), koji je na snazi od travnja 2011., prethodno spomenuti Zakon o policiji prestao je važiti, ali odredbe ovog Zakona više ne spominju što je s odredbama Zakona o unutarnjim poslovima koje su se odnosile na civilnu zaštitu i skloništa, a koje je prethodni Zakon o policiji ostavio na snazi i koje kasnije donesenim propisima nisu stavljene izvan snage.

Prema odredbama spomenutog Zakona o unutarnjim poslovima, sklonište je objekt ili prostorija koja pruža propisani stupanj zaštite. Skloništa i drugi objekti za zaštitu ljudi planiraju se i grade radi zaštite i spašavanja ljudi, materijalnih i drugih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih, tehničko-tehnoloških, ekoloških nesreća te ratnih razaranja, a skloništa se grade u skladu s prostornim planovima te planovima zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Općine, gradovi i Grad Zagreb dužni su na svom području osigurati prostore za javna skloništa, a pri gradnji komunalnih i drugih građevina ispod površine tla investitor je dužan predvidjeti mogućnost njihove brze prilagodbe za sklanjanje ljudi. Za javna skloništa mogu se koristiti i pogodne postojeće komunalne i druge građevine prilagođene toj svrsi.

Vlasnici stambenih zgrada i poslovnih objekata, građani i pravne osobe dužni su u skladu s uputama i zahtjevima nadležnih tijela civilne zaštite pripremati i održavati podrumске i druge prostorije pogodne za sklanjanje te sudjelovati u gradnji rovovskih skloništa. Sredstva za opremanje i održavanje postojećih javnih skloništa obvezne su osiguravati općine, gradovi i Grad Zagreb iz sredstava općinskog odnosno gradskog proračuna te od zakupnina za korištenje skloništa u miru za druge namjene. Sredstva za opremanje i održavanje skloništa u sastavu stambene ili poslovne ili stambeno-poslovne zgrade osiguravaju se iz zakupnine za korištenje skloništa u miru za druge namjene.

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutarnjim poslovima u prosincu 1998. (Narodne novine 161/98), ukinuta je općinama i gradovima obveza gradnje javnih skloništa, a na snazi su ostale odredbe prema kojima su investitori bili dužni graditi skloništa pri gradnji stambenih i poslovnih građevina, osim u slučajevima u kojima je nadležno upravno tijelo za prostorno uređenje uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležne policijske uprave moglo utvrditi da je sklanjanje osigurano u već izgrađenim skloništim a te u slučajevima u kojima se moglo utvrditi da investitor nije dužan graditi sklonište jer bi zbog geološko-hidroloških uvjeta troškovi gradnje bili nerazmjerno visoki ili ako se radilo o građevini za privremenu uporabu. Navedenim izmjenama Zakona ukinut je i doprinos za izgradnju skloništa koji su bili u obvezi plaćati investitori kod izgradnje stambenih i poslovnih građevina, a koji nisu bili u obvezi graditi skloništa.

Do donošenja navedenih izmjena Zakona, sredstva za gradnju, opremanje i održavanje skloništa, osim iz gradskih i općinskih proračuna, osiguravala su se od doprinosa investitora koji nisu bili u obvezi graditi skloništa (što se uplaćivalo pri ishodu građevinske dozvole po stopi od 1,5 % od ukupne predračunske vrijednosti građevinskog dijela građevine), od najamnine, stanarine, odnosno zakupnine od poslovnih zgrada i prostorija (po stopi od 1 % od ukupnog iznosa najamnine, stanarine, odnosno zakupnine poslovnih zgrada i prostorija) te od zakupnina za korištenje skloništa u miru za druge namjene. Navedena sredstva uplaćivala su se na poseban račun Ministarstva unutarnjih poslova (dalje u tekstu: Ministarstvo), a o rasporedu i uporabi ovih sredstava odlučivalo je Ministarstvo. S obzirom na to da navedenim izmjenama investitorima nije bila ukinuta obveza gradnje skloništa u sastavu stambenih i poslovnih građevina, a ukinuta je obveza plaćanja doprinosa za izgradnju skloništa investitorima koji zbog naprijed navedenih razloga nisu bili u obvezi graditi skloništa, ova obveza ukinuta je Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske u 2000., uz obrazloženje da je obveza gradnje skloništa dovela dio investitora u neravnopravni položaj.

Zakon o zaštiti i spašavanju (Narodne novine 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10), koji je bio na snazi od prosinca 2004. do kolovoza 2015., uređivao je sustav zaštite i spašavanja građana, materijalnih i drugih dobara u katastrofama (u katastrofe su uključene i posljedice nastale ratnim razaranjem i terorizmom) i velikim nesrećama. Navedeni Zakon nije uređivao upravljanje i korištenje skloništa, osim što je odredbama članka 51., koje su se odnosile na inspeksijski nadzor, bilo propisano da inspektori zaštite i spašavanja mogu, između ostalog, pregledavati i prostorije namijenjene zaštiti i spašavanju (skloništa, skladišta i drugo).

Do stupanja na snagu Zakona o sustavu civilne zaštite (Narodne novine 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22), u kolovozu 2015., na snazi su bili provedbeni propisi, odnosno četiri pravilnika, koji su pobliže regulirali gradnju, opremanje te upravljanje i održavanje skloništa. Pravilnikom o tehničkim normativima za skloništa (Službeni list SFRJ 55/83) bili su utvrđeni tehnički normativi za skloništa za zaštitu stanovništva od ratnih djelovanja te su ovisno o namjeni, skloništa građena kao jednonamjenska (koriste se isključivo za potrebe zaštite i spašavanja) ili višenamjenska (u miru se koriste u mirnodopske svrhe, ali se prema potrebi u kratkom vremenu mogu pretvoriti u skloništa). Prema stupnju zaštite razlikuju se skloništa za dopunsku zaštitu (moraju izdržati nadtlak od 50 kPa te omogućiti višesatni boravak do 50 osoba), za osnovnu zaštitu (nadtlak od 100 do 300 kPa; sedmodnevni boravak do 300 osoba) i za pojačanu zaštitu (izravan pogodak zrakoplovne bombe od 300 kg ili veće; četrnaestodnevni boravak do 2 000 osoba). Prema veličini sklonišnog prostora razlikuju se obiteljska skloništa, kućna skloništa i skloništa za stambeni blok, skloništa za poslovne subjekte i javna skloništa. Za javna skloništa se sklonišni prostor određivao prema broju stanovnika koji se mogu zateći na javnom mjestu i broju stanovnika za koji nisu osigurana obiteljska skloništa i kućna skloništa ili skloništa za stambeni blok u polumjeru gravitacije tom skloništu (250 m). Pravilnikom o održavanju skloništa i drugih zaštitnih objekata u miru (Narodne novine 45/84) bile su propisane vrste i dinamika održavanja skloništa i drugih zaštitnih objekata u miru te uređaja i opreme u njima (tekuće i investicijsko održavanje te tehnička kontrola ispravnosti i funkcionalnosti opreme). Pravilnikom o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu (Narodne novine 2/91) bili su utvrđeni kriteriji za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa (prema veličini naselja i procijenjenom stupnju ugroženosti). Pravilnikom o uvjetima pod kojima se u miru skloništa mogu davati u zakup (Narodne novine 98/01) bili su propisani uvjeti pod kojima se u miru skloništa mogu davati u zakup (zakupnik ne smije obavljati adaptacije koje utječu na zaštitne značajke skloništa, na zahtjev nadležnog tijela sklonište se u roku od 24 sata mora osposobiti za sklanjanje i drugo).

Donošenjem Zakona o sustavu civilne zaštite u kolovozu 2015., odredbom članka 98. navedenog Zakona ukinuti su svi naprijed navedeni pravilnici.

Odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite utvrđena je civilna zaštita kao sustav organiziranja sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama te otklanjanju posljedica terorizma i ratnih razaranja. S obzirom na to da je navedenim Zakonom uređen sustav i djelovanje civilne zaštite, odredbe o civilnoj zaštiti prema Zakonu o unutarnjim poslovima su prestale važiti. Međutim, upravljanje i korištenje skloništa nije uređeno donošenjem Zakona o sustavu civilne zaštite ni drugim propisima donesenima nakon travnja 2011. Zakon o sustavu civilne zaštite spominje skloništa samo u odredbi članka 96., prema kojoj jedinice lokalne samouprave danom stupanja na snagu Zakona preuzimaju poslove upravljanja i održavanja javnih skloništa na svojem području. Pravni informacijski portali (IUS-INFO, CADIAL) smatraju da su odredbe Zakona o unutarnjim poslovima, koje se odnose na civilnu zaštitu i skloništa, i dalje na snazi te se navođenjem navedenih odredbi Zakona koriste i neke druge institucije pri donošenju svojih odluka i rješenja.

Odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite utvrđeni su pojmovi spašavanja stanovništva te mjere koje se provode u spašavanju stanovništva, između kojih su i sklanjanje, evakuacija i zbrinjavanje.

Spašavanje stanovništva je skup organiziranih i koordiniranih aktivnosti koje se provode radi očuvanja života i zdravlja ljudi. Sklanjanje je organizirano upućivanje građana u najbližu namjensku građevinu za sklanjanje ili u drugi pogodan prostor koji omogućava optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe (podrumske i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori). Evakuacija je premještanje ugroženih osoba, životinja i pokretne imovine iz ugroženih objekata ili područja. Zbrinjavanje je osiguravanje hitnog, privremenog smještaja i opskrbe osnovnim životnim namirnicama i predmetima za osobnu higijenu za ugrožene građane koji se evakuiraju odnosno premještaju s ugroženog područja. Odredbama navedenog Zakona također je propisana obveza izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave (gradonačelnika, općinskog načelnika) da osigurava uvjete za premještanje, sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje te izvršava zadaće u provedbi drugih mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša.

Iz prethodno opisanoga vidljivo je da propisima koji su na snazi nije utvrđena obveza gradnje skloništa niti postupak njihova upravljanja i održavanja, a nije definirano ni što se podrazumijeva pod pojmom javnih skloništa u smislu vlasništva i drugih kriterija. Stupanjem na snagu Zakona o sustavu civilne zaštite u 2015. Državna uprava za zaštitu i spašavanje kao tijelo državne uprave koje je tada bilo nadležno za sustav civilne zaštite nije gradovima i općinama izdalo nalog o načinu preuzimanja poslova upravljanja i održavanja javnih skloništa. Ministarstvo odnosno Ravnateljstvo civilne zaštite kao ustrojstvena jedinica Ministarstva je na svojim mrežnim stranicama objavilo preporuke za održavanje i opremanje skloništa osnovne zaštite koja se nalaze u stambenim i poslovnim građevinama te javnih skloništa, iz kojih nije vidljiv datum objave.

Na mrežnim stranicama Ravnateljstva civilne zaštite nema objavljenih informacija o ukupnom broju skloništa i drugih objekata pogodnih za zaštitu i spašavanje ljudi na području Republike Hrvatske, kao ni o broju javnih skloništa, odnosno broju skloništa kojima upravljaju jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine).

Prema podacima iz Hrvatske enciklopedije (mrežno izdanje, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021.), u Republici Hrvatskoj je u 2005. bilo ukupno 1 975 izgrađenih skloništa u kojima se moglo skloniti 356 536 osoba. Od toga, 1 743 skloništa bila su skloništa osnovne zaštite za smještaj 267 320 osoba, 231 sklonište dopunske zaštite za smještaj 89 141 osobe i jedno sklonište pojačane zaštite sa 75 sklonišnih mjesta.

– Sustav civilne zaštite

Prema odredbama propisa kojima je uređeno ustrojstvo i djelokrug ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, poslovi civilne zaštite na području Republike Hrvatske su do listopada 1994. bili u djelokrugu Ministarstva obrane, od listopada 1994. do konca 2004. u djelokrugu Ministarstva, a od početka 2005. do konca 2018. u djelokrugu Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Od početka 2019. osnivanjem Ravnateljstva civilne zaštite kao nove ustrojstvene jedinice Ministarstva (dalje u tekstu: Ravnateljstvo), poslovi civilne zaštite su ponovno u djelokrugu Ministarstva.

Prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, civilna zaštita obuhvaća mjere i aktivnosti (preventivne, planske, organizacijske, operativne, nadzorne i financijske) kojima se uređuju prava i obveze sudionika, ustroj i djelovanje svih dijelova sustava civilne zaštite i način povezivanja institucionalnih i funkcionalnih resursa sudionika koji se međusobno nadopunjuju u jedinstvenu cjelinu radi smanjenja rizika od katastrofa te zaštite i spašavanja građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na teritoriju Republike Hrvatske od posljedica prirodnih, tehničko-tehnoloških velikih nesreća i katastrofa, otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja. Velika nesreća je događaj koji je prouzročen iznenadnim djelovanjem prirodnih sila, tehničko-tehnoloških ili drugih čimbenika s posljedicom ugrožavanja zdravlja i života građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na mjestu nastanka događaja ili širem području, čije se posljedice ne mogu sanirati samo djelovanjem žurnih službi na području njezina nastanka. Katastrofa je stanje izazvano prirodnim i/ili tehničko-tehnološkim događajem koji opsegom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i živote većeg broja ljudi, imovinu veće vrijednosti i okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti djelovanjem svih operativnih snaga sustava civilne zaštite područne (regionalne) samouprave na čijem je području događaj nastao te posljedice nastale terorizmom i ratnim djelovanjem.

Sustav civilne zaštite ustrojava se na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini, a povezuje resurse i sposobnosti sudionika, operativnih snaga i građana u jedinstvenu cjelinu radi smanjenja rizika od katastrofa, pružanja brzog i optimalnog odgovora na prijetnje i opasnosti nastanka te ublažavanja posljedica velike nesreće i katastrofe.

Sudionici u sustavu civilne zaštite su Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo kao središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite, druga tijela državne uprave i druga državna tijela, Oružane snage Republike Hrvatske i policija te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ministarstvo koordinira djelovanje sustava civilne zaštite u Republici Hrvatskoj, obavlja poslove analize, obrade i dostave informacija i podataka o svim vrstama opasnosti i mogućim posljedicama velikih nesreća i katastrofa, aktivira operativne snage sustava civilne zaštite i koordinira njihovo djelovanje, objedinjava i vodi jedinstvenu informacijsku bazu podataka o operativnim snagama sustava civilne zaštite, materijalnim sredstvima i opremi te spremnosti za operativno djelovanje i obavlja brojne druge poslove u skladu s odredbama Zakona u sustavu civilne zaštite i Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva (Narodne novine 97/20, 7/22 i 149/22).

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezne su, između ostalog, organizirati poslove iz svog samoupravnog djelokruga koji se odnose na planiranje, razvoj, učinkovito funkcioniranje i financiranje sustava civilne zaštite. Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koordinira djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite osnovanih za područje te jedinice u velikim nesrećama i katastrofama uz stručnu potporu nadležnog stožera civilne zaštite, osigurava uvjete za premještanje, sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje te izvršavanje zadaća u provedbi drugih mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša te obavlja druge poslove u skladu s odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite.

Prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, sustav civilne zaštite financira se iz državnog proračuna Republike Hrvatske, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, drugih izvora te iz donacija. U proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se financijska sredstva za izvršavanje mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Nadzor nad provedbom Zakona o sustavu civilne zaštite provodi Ministarstvo. Upravni nadzor nad provedbom navedenog Zakona i drugih propisa u području civilne zaštite provodi se nad zakonitošću rada i postupanja tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti. Inspekcijski nadzor u sustavu civilne zaštite obavljaju inspektori Ministarstva.

– Planski dokumenti

Prema odredbama članka 49. Zakona o sustavu civilne zaštite, planske aktivnosti u sustavu civilne zaštite uređuju se dokumentima kojima se definiraju mjere smanjenja rizika od katastrofa, utvrđuje procjena rizika, planiranje, pripravnost za reagiranje i reagiranje sustava civilne zaštite te provedba mjera civilne zaštite. Prema odredbama članka 10. navedenog Zakona, Vlada Republike Hrvatske donosi Procjenu rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku, Strategiju smanjenja rizika od katastrofa, Strategiju razvoja sustava civilne zaštite i Državni plan djelovanja civilne zaštite, a prema odredbama članka 92. navedeni dokumenti trebali su biti doneseni u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu Zakona, odnosno do 1. kolovoza 2016.

Prema odredbama članka 93. navedenog Zakona, do donošenja navedenih dokumenata na snazi ostaju dokumenti doneseni na temelju Zakona o zaštiti i spašavanju, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s ovim Zakonom, između ostalog i Plan zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske (Narodne novine 96/10).

Vlada Republike Hrvatske donijela je u studenome 2019. Procjenu rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku, u listopadu 2022. Strategiju upravljanja rizicima od katastrofa do 2030., a 14. rujna 2023. donesen je Državni plan djelovanja civilne zaštite (Narodne novine 107/23). Strategija razvoja sustava civilne zaštite prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite do prosinca 2023. nije donesena.

Procjenom rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku iz studenoga 2019. utvrđeno je 15 jednostavnih rizika i jedan složeni rizik koji se odnose na opasnosti i posljedice prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa. Navedenom Procjenom nisu predviđeni rizici koji mogu nastati ratnim djelovanjem i terorizmom.

Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. donesena je umjesto Zakonom o sustavu civilne zaštite propisane Strategije smanjenja rizika od katastrofa. Prema obrazloženju uz odluku o donošenju navedene Strategije, donesena je kao akt strateškog planiranja povezan s uvjetima koji omogućuju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. te osim preventivnih aktivnosti koje se odnose na smanjenje rizika od katastrofa sadrži i sredstva i aktivnosti koje se odnose na spremnost i odgovor na katastrofe, što zajedno čini ciklus upravljanja rizicima. Strategijom je ispunjen i uvjet iz Zakona o sustavu civilne zaštite i uvjet iz Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021., koji se odnosi na usvajanje Djelotvornog okvira za upravljanje rizicima od katastrofa. S obzirom na to da Procjenom rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku iz studenoga 2019. nisu utvrđeni rizici od ratnih djelovanja i terorizma, ni Strategijom upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. nije predviđeno upravljanje ovim rizicima.

Do donošenja Državnog plana djelovanja civilne zaštite na temelju odredbi Zakona o sustavu civilne zaštite u rujnu 2023., na snazi je bio Plan zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske, donesen u srpnju 2010. na temelju odredbi Zakona o zaštiti i spašavanju.

U spomenutom Planu iz 2010. navedeno je da je sklanjanje stanovništva hitna mjera civilne zaštite koja se provodi kod nastanka katastrofe ili velike nesreće uzrokovane tehničko-tehnološkim nesrećama u gospodarskim objektima i u prometu, nuklearnim i radiološkim nesrećama, epidemiološkim i sanitarnim nesrećama ili ratnim djelovanjima i terorizmom. Sklanjanje stanovništva provodi se u skloništima, koja su namjenski ili adaptirani objekti – sklonišni prostori (dodatno zaštićeni vrećama pijeska, paletama s ciglom ili nekim drugim građevinskim materijalom), u koje se sklanja stanovništvo na područjima za koja je oglašena opasnost. Uvijek kada lokalni uvjeti dozvoljavaju, ugroženo stanovništvo sklanja se u skloništa osnovne zaštite, koja osiguravaju djelomičnu zaštitu i u slučaju nuklearnog udara. Ako skloništa osnovne zaštite ne postoje na ugroženom području, stanovništvo se sklanja u druge primjerene prostore (podrume, prostorije bez prozora, prostorije udaljene od otvora i drugo u kojima se provodi hermetizacija brtvljenjem otvora), tunele, prirodna udubljenja (pećine i drugo) te zaklone. Općinski načelnik, gradonačelnik ili župan na području svojih lokalnih jedinica planiraju provođenje sklanjanja i drugih aktivnosti i mjera u zaštiti i spašavanju ljudi, imovine i okoliša, u skladu s planovima zaštite i spašavanja tih lokalnih jedinica te standardnih operativnih postupaka izvedenih na temelju tih planova. U Planu zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske navedeno je da se kapaciteti u sklonišnim mjestima s kojima Republika Hrvatska raspolaže procjenjuju na oko 7,0 % u odnosu na potrebe.

Državnim planom djelovanja civilne zaštite iz 2023. utvrđene su mjere i aktivnosti svih sudionika civilne zaštite u slučaju velike nesreće i katastrofe za sve rizike utvrđene navedenom Procjenom te i za otklanjanje posljedica terorističkog napada. Ovisno o vrsti i intenzitetu posljedica terorizma u dijelu nadležnosti sustava civilne zaštite, Ministarstvo nastalu situaciju može odrediti kao posebnu okolnost u koju se uključuju sudionici i operativne snage lokalne i područne (regionalne) razine ili predložiti Vladi Republike Hrvatske proglašenje katastrofe pri čemu se uključuju i sudionici i operativne snage s državne razine. U okviru mjera civilne zaštite navedeno je da je sklanjanje organizirano upućivanje građana u najbližu namjensku građevinu za sklanjanje ili u drugi pogodan prostor koji omogućava optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe (podrumske i druge prostorije u građevinama te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi, kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori), a provodi se kod tehničko-tehnoloških nesreća u gospodarskim objektima, nuklearnih i radioloških nesreća ili ratnih djelovanja i terorizma. Mjera se može provoditi kao samozaštitna ili organizirana hitna mjera civilne zaštite u skladu s uputama nadležnih tijela. U planu je navedeno da je Državni plan usklađen s Planom obrane Republike Hrvatske u dijelu otklanjanja posljedica ratnih razaranja u skladu s člankom 10., stavkom 2. Zakona o sustavu civilne zaštite.

Donesenim planskim dokumentima na državnoj razini nije predviđena gradnja skloništa, kao ni obveza održavanja postojećih skloništa u funkcionalnom stanju, kao jedna od mjera pripremnih aktivnosti zaštite i spašavanja stanovništva.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite donose procjenu rizika od velikih nesreća, plan djelovanja civilne zaštite, godišnju analizu stanja sustava civilne zaštite, godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje te smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite koje se razmatraju i usvajaju svake četiri godine.

Procjenu rizika od velikih nesreća donose jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu s Pravilnikom o smjernicama za izradu procjena rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 65/16) te smjernicama za izradu procjene rizika od velikih nesreća za područje županije koje donosi župan.

Spomenute smjernice župan donosi u skladu s Kriterijima za izradu smjernica koje donose čelnici područne (regionalne) samouprave za potrebe izrade procjena rizika od velikih nesreća na razinama jedinica lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava, koje je donijela Državna uprava za zaštitu i spašavanje u studenome 2016.

Prema navedenim Kriterijima, identificirano je 28 pojedinačnih rizika koji se odnose na opasnosti i posljedice prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa. Identificirane prijetnje na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju biti u skladu s identificiranim i obrađenim prijetnjama i rizicima iz Procjene rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku, ali se mogu obrađivati i drugi na nacionalnoj razini identificirani rizici te rizici koji nisu obrađivani na nacionalnoj razini, a za koje preliminarnom procjenom županija odlučuje da su od značaja na području županija.

Na temelju procjene rizika od velikih nesreća, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donose plan djelovanja civilne zaštite za svoje područje.

Sadržaj planova djelovanja civilne zaštite, godišnje analize stanja sustava civilne zaštite, godišnjeg plana razvoja sustava civilne zaštite te smjernica za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave bio je utvrđen Pravilnikom o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (Narodne novine 49/17), koji je bio na snazi od lipnja 2017. do lipnja 2021. te Pravilnikom o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (Narodne novine 66/21), koji je na snazi od lipnja 2021.

UPRAVLJANJE I KORIŠTENJE SKLONIŠTA ZA GRAĐANE NA PODRUČJU GRADA VARAŽDINA

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), Grad Varaždin utvrđen je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina Grada je 59,45 km², a obuhvaća deset naselja. Prema provedenom popisu stanovništva iz 2021., Grad ima 43 782 stanovnika.

Prema evidenciji Grada (Popis javnih skloništa na području Grada Varaždina), na području Grada je izgrađeno 20 skloništa osnovne zaštite s kapacitetom za 3 800 osoba, što iznosi 8,7 % od ukupnog broja stanovnika. Od toga, deset objekata je upisano kao vlasništvo Grada (upisano kao skloništa, gospodarske zgrade, dvorište, podzemne garaže ili etaža), dok za preostalih deset nisu riješeni vlasnički odnosi.

Normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa

Jedinice lokalne samouprave samostalno utvrđuju pravila i procedure upravljanja i raspolaganja imovinom u okvirima zadanim zakonima i drugim propisima. Donošenjem strategije upravljanja i raspolaganja imovinom jedinice lokalne samouprave mogu utvrditi srednjoročne ciljeve te smjernice upravljanja i raspolaganja imovinom, a donošenjem godišnjih planova upravljanja i raspolaganja imovinom utvrđuju se kratkoročni ciljevi i smjernice upravljanja imovinom te provedbene mjere u svrhu provođenja strategije.

Grad je u rujnu 2017. donio Odluku o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Grada Varaždina, kojom se utvrđuje upravljanje i raspolaganje imovinom u svojem vlasništvu: nekretninama, pokretninama te dionicama i poslovnim udjelima u trgovačkim društvima čiji je imatelj Grad. Utvrđeno je da se navedena Odluka ne primjenjuje na zakup i kupoprodaju poslovnih prostora, zakup javnih i drugih površina, najam stanova u vlasništvu Grada, upravljanje imovinom kroz postupke dodjele koncesija ili uspostavu odnosa javno-privatnog partnerstva, privremeno, odnosno povremeno korištenje nekretnina u vlasništvu Grada, dodjelu nekretnina u vlasništvu Grada na korištenje organizacijama civilnog društva radi provođenja projekata i programa od interesa za opće dobro, upravljanje i korištenje sportskim objektima, dodjelu prostora mjesnim odborima, slučajeve raspolaganja nekretninama kroz programe mjera poticanja razvoja gospodarstva na području Grada, kao ni na sva druga upravljanja, raspolaganja i korištenja gradskom imovinom koja su uređena posebnim aktima Grada.

Odlukom Gradskog vijeća Grada Varaždina o davanju u zakup javnih skloništa osnovne zaštite u miru (listopad 2012.) uređen je način i uvjeti davanja u zakup šest javnih skloništa na području Grada, zasnivanje zakupa, visina zakupnine i uvjeti korištenja. Navedenom Odlukom utvrđena je namjena javnih skloništa odnosno djelatnosti koje se mogu obavljati u mirnodopskim uvjetima te su utvrđeni način i uvjeti korištenja i održavanja ovih javnih skloništa. Za preostala četiri skloništa u vlasništvu Grada Odlukom nije uređen način i uvjeti davanja u zakup.

Revizijom je utvrđeno da Grad nema donesenu strategiju upravljanja i raspolaganja nekretninama, kao ni godišnje planove upravljanja nekretninama, iz kojih bi bilo vidljivo, između ostalog, upravljanje i korištenje javnih skloništa na području Grada. Navedenom strategijom treba utvrditi, između ostalog, primjenu optimalnih modela upravljanja gradskim nekretninama. Strategijom se određuju dugoročni ciljevi i smjernice upravljanja gradskim nekretninama uvažavajući gospodarske i razvojne prioritete Grada. Strategija se donosi u skladu s odredbama članka 35., stavka 8. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17), kojim je propisano da se na pravo vlasništva jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave na odgovarajući način primjenjuju pravila o vlasništvu Republike Hrvatske, ako nije što drugo određeno zakonom, niti proizlazi iz naravi tih osoba. S tim u vezi, Strategija se izrađuje u skladu s odredbama Zakona o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine 52/18 i 155/23), a određuje srednjoročne ciljeve i smjernice za upravljanje imovinom u vlasništvu Grada. Strategija se oslanja na Strategiju upravljanja državnom imovinom za razdoblje od 2019. do 2025. (Narodne novine 96/19), prema kojoj je za upravljanje i raspolaganje nekretninama jedinica lokalne samouprave potrebno uspostaviti jednaka pravila postupanja koja vrijede i za državne nekretnine. Strategija predstavlja okvir međusobno usklađenih strateških mjera, projekata i aktivnosti koje su usmjerene prema realizaciji razvojnog smjera upravljanja gradskim nekretninama, kao i realizaciji strateških i posebnih ciljeva upravljanja nekretninama.

U skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22), Strategija upravljanja sektorska je strategija i akt strateškog planiranja od nacionalnog značaja, a u službi je postizanja gospodarskih, infrastrukturnih i drugih strateških razvojnih ciljeva i zaštite nacionalnih interesa, sa svrhom očuvanja imovine i njene važnosti za život i rad postojećih i budućih naraštaja. Stoga se gradskim nekretninama treba upravljati, raspolagati i koristiti učinkovito i razumno, pažnjom dobrog gospodara, u skladu s načelima odgovornosti, javnosti, ekonomičnosti i predvidljivosti.

Državni ured za reviziju preporučuje donijeti strategiju upravljanja i raspolaganja nekretninama te godišnji plan upravljanja nekretninama, koji uključuje i plan upravljanja javnim skloništima. Također, preporučuje sastavljati izvješće o izvršenju godišnjeg plana upravljanja nekretninama, koje bi, između ostalog, sadržavalo i podatke o upravljanju i korištenju javnih skloništa.

Odredbama članka 17. Zakona o sustavu civilne zaštite utvrđene su obveze jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave da u postupku donošenja proračuna razmatraju i usvajaju godišnju analizu stanja i godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje, donose smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite koje se razmatraju i usvajaju svake četiri godine, donose procjenu rizika od velikih nesreća te plan djelovanja civilne zaštite.

Prema odredbama članka 6. Pravilnika o smjernicama za izradu procjena rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, smjernice za izradu procjene rizika od velikih nesreća donosi župan, odnosno gradonačelnik Grada Zagreba, a izrađuju se na temelju donesenih kriterija za određivanje smjernica i primjenjuju se u postupcima izrade procjena rizika od velikih nesreća za županiju i Grad Zagreb kao i za sve jedinice lokalne samouprave na području županije. Prema odredbama članka 8. spomenutog Pravilnika, procjene rizika od velikih nesreća za područja jedinica lokalne samouprave izrađuju se najmanje jednom u tri godine te se njihovo usklađivanje i usvajanje mora provesti do kraja mjeseca ožujka, a županijskih do početka rujna u svakom trogodišnjem ciklusu te prve procjene rizika od velikih nesreća za područja općina i gradova moraju biti usvojene do kraja ožujka 2018. godine, a za područja županija i Grada Zagreba do početka rujna 2018. godine. Procjene rizika mogu se izrađivati i češće, ako u trogodišnjem periodu nastupi značajna promjena ulaznih parametara u korištenim scenarijima i postupcima analiziranja rizika ili ako se prepozna nova prijetnja.

Smjernice za izradu procjene rizika od velikih nesreća za područje Varaždinske županije donesene su u prosincu 2016. Nakon toga nisu donesene nove smjernice.

Grad je donio Procjenu rizika od velikih nesreća za područje Grada Varaždina u srpnju 2022., a prethodna Procjena rizika (prva procjena temeljem Zakona o sustavu civilne zaštite iz 2015.) donesena je u prosincu 2018.

Procjenom rizika od velikih nesreća iz 2022. utvrđeno je osam vrsta prijetnji za područje Grada Varaždina, a to su potres, poplava, poplava izazvana pucanjem brane ili nasipa HE Varaždin, ekstremna vremenska pojava – ekstremna temperatura, epidemija i pandemija, nesreća na odlagalištima otpada, tehničko-tehnološka nesreća s opasnim tvarima – industrijska nesreća te tehničko-tehnološka nesreća u prometu.

Navedenom Procjenom nisu obuhvaćene prijetnje poput ratova i terorističkih djelovanja te ostalih zlonamjernih i drugih aktivnosti pojedinaca koje mogu ugroziti stanovništvo, okoliš te materijalna i kulturna dobra, kao što su opasnosti od nuklearnih i radioloških nesreća. Prema obrazloženju Grada, navedene opasnosti nisu obuhvaćene Procjenom rizika od velikih nesreća jer nisu obuhvaćene ni Smjernicama za izradu Procjene rizika od katastrofa u Republici Hrvatskoj od 24. lipnja 2014., koje je donijela tadašnja Državna uprava za zaštitu i spašavanje (u točki 2.1., stavku 4. je navedeno da se procjena ne provodi za antropogene prijetnje poput ratova i terorističkih djelovanja te ostalih zlonamjernih aktivnosti pojedinaca koje mogu ugroziti građane Republike Hrvatske). I Varaždinska županija je u Smjernicama za izradu Procjene rizika od velikih nesreća na području Varaždinske županije (prosinac 2016.) navela da se procjena rizika ne provodi za antropogene prijetnje poput ratova i terorističkih djelovanja te ostalih zlonamjernih aktivnosti pojedinaca koje mogu ugroziti građane na području Varaždinske županije.

Procjenom rizika od velikih nesreća iz 2022. obavljena je usporedba stanja sustava civilne zaštite prema identificiranim i obrađivanim rizicima te je utvrđeno visoko stanje spremnosti sustava civilne zaštite. Navedeno je da ostaje prostora da se sustav civilne zaštite dovede do stanja vrlo visoke razine spremnosti, a najviše pomaka u tom smislu potrebno je napraviti na povećanju spremnosti operativnih kapaciteta te je u tom smislu potrebno utvrditi i realizirati mjere. Također je istaknuto da uz jačanje operativnih snaga posebnu pozornost treba pridati načinu na koji će se organizirati sudjelovanje volontera radi provođenja mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite i jačanju svijesti pojedinaca o ugrozama te raditi na njihovoj edukaciji o mjerama postupanja i sustavu civilne zaštite.

Pravilnikom o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti o postupku njihovog donošenja, koji je na snazi od lipnja 2021., propisani su, između ostalog, nositelji, sadržaj i postupci u izradi plana djelovanja civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, godišnjeg plana razvoja sustava civilne zaštite, smjernica za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite i godišnje analize stanja sustava civilne zaštite u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prema odredbi članka 3. navedenog Pravilnika, planski dokumenti u području civilne zaštite izrađuju se na temelju procjene rizika od velikih nesreća jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na temelju odredbi ovog Pravilnika i drugih relevantnih propisa i dokumenata. Prema odredbi članka 56. navedenog Pravilnika, planski dokumenti u civilnoj zaštiti, izrađeni u skladu s odredbama ovog Pravilnika, primjenjuju se i kod uporabe operativnih snaga sustava civilne zaštite u otklanjanju posljedica od ratnih djelovanja i većih posljedica od terorizma na svim razinama za koje se donose.

Rokovi za donošenje planskih dokumenata u sustavu civilne zaštite propisani su odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite i odredbama spomenutog Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja. Prema odredbi članka 97. Zakona o sustavu civilne zaštite, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bile su obvezne donijeti procjenu rizika od velikih nesreća i plan djelovanja civilne zaštite u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu spomenutog Pravilnika.

S obzirom na to da je prvi doneseni Pravilnik o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja stupio na snagu početkom lipnja 2017., plan djelovanja civilne zaštite trebao je biti donesen do lipnja 2019.

Međutim, navedenim Pravilnikom, koji je važio do lipnja 2021., odredbom članka 66. bilo je propisano da je planske dokumente u civilnoj zaštiti (plan djelovanja civilne zaštite, godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite, smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite i godišnja analiza stanja sustava civilne zaštite) potrebno uskladiti s odredbama ovog Pravilnika u roku od šest mjeseci od dana usvajanja procjene rizika. Iz navedenog proizlazi da su propisima bili utvrđeni različiti rokovi za donošenje plana djelovanja civilne zaštite.

Odredbom članka 59. Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja, koji je na snazi od lipnja 2021., propisano je da je planske dokumente u civilnoj zaštiti potrebno uskladiti s odredbama ovog Pravilnika u roku od šest mjeseci od dana stupanja ovog Pravilnika na snagu, odnosno do konca prosinca 2021., ali samo ako su nastale suštinske promjene.

Nakon donošenja Zakona o sustavu civilne zaštite iz 2015., Grad je donio prvi plan djelovanja civilne zaštite u ožujku 2020. Do donošenja navedenog Plana na snazi je bio Plan civilne zaštite Grada Varaždina te Plan zaštite i spašavanja Grada Varaždina (oba dokumenta su iz kolovoza 2014.), koji su doneseni na temelju odredbi Zakona o zaštiti i spašavanju. Iz navedenog proizlazi da je Grad donio Plan djelovanja civilne zaštite sa zakašnjenjem od osam mjeseci, računajući rok prema odredbi članka 97. Zakona o sustavu civilne zaštite i odredbi članka 66. Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (koji je bio na snazi od lipnja 2017. do lipnja 2021.), odnosno da je Grad trebao donijeti plan djelovanja civilne zaštite najkasnije do lipnja 2019. Grad u obrazloženju navodi da u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (koji je na snazi od lipnja 2021.) nisu donosili novi plan djelovanja civilne zaštite, jer nije bilo suštinskih promjena. S obzirom na to da je prethodno spomenutim Pravilnikom utvrđeno da se navedeni plan donosi na temelju procjene rizika, u postupak izrade novog plana djelovanja krenulo se po donošenju nove procjene rizika koja je donesena u srpnju 2022. Prije njegovog donošenja bilo je potrebno izraditi novu odluku o pravnim osobama. U postupku izrade te odluke trebalo je zatražiti podatke od pravnih osoba, a čije prikupljanje podataka iziskuje određeno vrijeme. Nova odluka o pravnim osobama donesena je krajem studenoga 2023., a obrazlažu da će za plan djelovanja biti potrebno prikupiti još određene podatke i provesti postupak savjetovanja te će se nakon toga donijeti novi plan djelovanja.

U skladu s odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, Grad je prethodnih godina redovito donosio godišnje analize stanja i planove razvoja sustava civilne zaštite u postupku donošenja proračuna te smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite za četverogodišnje razdoblje.

Prijedlozi dokumenata Smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za razdoblje 2023. – 2026. godine, Godišnja analiza stanja sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za 2022. godinu i Godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za 2023. godinu uvršteni su na dnevni red sjednice Gradskog vijeća na kojoj je predloženo i donošenje Proračuna za 2023.

Zbog neprihvatanja predloženog proračuna, s dnevnog reda su skinuti dokumenti Smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za razdoblje 2023. – 2026. godine i Godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za 2023. godinu, dok je Godišnju analizu stanja sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za 2022. godinu Gradsko vijeće razmotrilo i usvojilo. Razmatrano je stanje ugroženosti u odnosu na moguće rizike i navedene su aktivnosti iz sustava civilne zaštite izvršene do dana izrade dokumenta te radnje koje se planiraju izvršiti do kraja 2022.

Nakon toga, zbog nedonošenja Proračuna za 2023., uslijedilo je raspuštanje Gradskog vijeća te prijevremeni izbori za predstavničko tijelo Grada Varaždina. Nakon provedenih izbora i konstituiranja Gradskog vijeća, na sjednici u svibnju 2023. usvojeni su dokumenti: Smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za razdoblje 2023. – 2026. godine i Godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za 2023. godinu. Smjericama su utvrđeni ciljevi, konkretni koraci i potrebne mjere za ostvarenje zadanih ciljeva. Prethodne Smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za razdoblje 2019. – 2022. Gradsko vijeće je usvojilo u siječnju 2019.

Godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite za 2023. godinu razvijaju se ciljevi utvrđeni Smjericama za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za razdoblje 2023. – 2026., odnosno konkretiziraju mjere i aktivnosti te utvrđuje dinamika njihovog ostvarivanja s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje.

Na sjednici Gradskog vijeća u prosincu 2023., na kojoj je prihvaćen Proračun Grada Varaždina za 2024. godinu, razmotreni su i usvojeni dokumenti: Godišnja analiza stanja sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za 2023. i Godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za 2024. godinu. Dokumenti su objavljeni u Službenom vjesniku Grada Varaždina i na službenim mrežnim stranicama Grada (osim pojedinih dokumenata za koje je u Službenom vjesniku objavljen zaključak Gradskog vijeća o prihvaćanju, ali da navedeni dokumenti nisu predmet objave).

Odredbama članka 23. Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti o postupku njihovog donošenja (koji je na snazi od lipnja 2021.), propisano je, između ostalog, da plan djelovanja civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži kapacitete i objekte za sklanjanje te kapacitete za zbrinjavanje.

Podaci o skloništima osnovne zaštite te drugim objektima i lokacijama pogodnim za sklanjanje ljudi na području Grada navedeni su u dokumentima Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća za područje Grada Varaždina te Planu civilne zaštite (srpanj 2014.). Prema navedenim dokumentima, u Varaždinu je sagrađeno 14 javnih skloništa s 3 710 sklonišnih mjesta te 23 skloništa u vlasništvu pravnih osoba s 2 910 sklonišnih mjesta, što ukupno iznosi 6 620 sklonišnih mjesta ili 15,1 % od ukupnog broja stanovnika. Revizijom je utvrđeno da su u navedenoj Procjeni i Planu podaci o javnim skloništima osnovne zaštite iskazani različito od broja skloništa i sklonišnih mjesta u evidenciji javnih skloništa na području Grada. Prema evidenciji javnih skloništa na području Grada, na području Grada je izgrađeno 20 skloništa osnovne zaštite s kapacitetom za 3 800 osoba, što iznosi 8,7 % od ukupnog broja stanovnika. Plan djelovanja civilne zaštite iz ožujka 2020. ne sadrži podatke o skloništima.

Državni ured za reviziju preporučuje u planskim i drugim dokumentima civilne zaštite Grada navoditi točne i sveobuhvatne podatke o skloništima osnovne zaštite na području Grada (broj, lokacija, vlasništvo, stanje odnosno ispravnost skloništa i drugo).

Planom djelovanja civilne zaštite iz ožujka 2020. predviđeni su i smještajni kapaciteti u 39 odgojno-obrazovnih ustanova sa smještajnim kapacitetom za 12 565 osoba (dječji vrtići, osnovne i srednje škole, visokoškolske ustanove, učenički dom, studentski centar i Pučko otvoreno učilište). Zasebno su dani podaci o kapacitetima za smještaj te za pripremu hrane.

Planom djelovanja civilne zaštite u objekte i kapacitete za sklanjanje nisu uključeni i drugi pogodni prostori koji omogućavaju optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe, kao što su podrumске i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori, kako je propisano odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite.

Državni ured za reviziju preporučuje Planom djelovanja civilne zaštite obuhvatiti i druge objekte i kapacitete za sklanjanje ljudi koji omogućavaju optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe, kao što su podrumске i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori, kako je propisano odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite i Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti o postupku njihovog donošenja, u cilju osiguravanja većih uvjeta za sklanjanje ljudi.

Evidencije javnih i drugih skloništa

Grad vodi poslovne knjige i knjigovodstvene evidencije o imovini prema propisima o proračunskom računovodstvu.

Grad je ustrojio i vodi analitičke knjigovodstvene evidencije dugotrajne nefinancijske imovine po vrsti, količini i vrijednosti, a u većini slučajeva i s drugim podacima o nekretninama (površina, broj katastarske čestice, zemljišnoknjižni uložak, drugo). Uvidom u poslovne knjige Grada utvrđeno je da ne postoji analitička evidencija javnih skloništa, kao ni njihov popis na popisnim listama. Skloništa u vlasništvu i suvlasništvu Grada evidentirana su u poslovnim knjigama tijekom obavljanja revizije (rujan 2023.) u pojedinačnom iznosu od 1,00 EUR (s obzirom na to da vrijednost nije moguće odrediti zbog specifičnih obilježja niti je moguće trenutačno procijeniti).

Grad je obavio popis imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2022. Popisom nisu obuhvaćena javna skloništa. Popis imovine i obveza je postupak utvrđivanja stvarnog stanja imovine i obveza te je potrebno izvršiti pripreme povjerenstva za popis kako bi popis imovine i obveza bio obavljen učinkovito i točno. Popis imovine i obveza propisan je odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20) te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza Ministarstva financija iz 2015. Prethodnih godina Grad je ustrojio i vodi registar imovine. Javna skloništa nisu evidentirana u registru imovine Grada.

Državni ured za reviziju nalaže godišnjim popisom imovine i obveza obuhvatiti sva javna skloništa u vlasništvu i suvlasništvu Grada, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza Ministarstva financija. Također, preporučuje javna skloništa u vlasništvu i suvlasništvu Grada evidentirati u registru imovine Grada.

Prema evidenciji skloništa osnovne zaštite Grada, na području Grada postoji 20 skloništa osnovne zaštite. Navedena evidencija sadrži podatke o adresi, opisu lokacije, djelomične zemljišnoknjižne podatke (za deset skloništa naveden je broj zemljišnoknjižnog uloška i broj katastarske čestice), o korisniku u miru, namjeni (dva dvonamjenska i 18 jednonamjenskih), opsegu zaštite skloništa (osnovne zaštite), otpornosti, kapacitetu, lokaciji u odnosu na objekt (devet kućnih i jedanaest blokovskih), dispoziciji (devet u podrumu zgrade i ukopano, devet samostojećih i ukopanih i jedno dio podruma ukopano te jedno podrum zgrade) i o površini skloništa.

Revizijom je utvrđeno da za 19 skloništa evidencija ne sadrži podatak o datumu izgradnje te da za deset skloništa nema podataka o vlasništvu. S obzirom na to da evidencija skloništa osnovne zaštite Grada nije točna i pouzdana te ne sadrži sve potrebne podatke, Grad ne raspolaže svim podacima koji su važni za donošenje budućih planova te odluka o upravljanju i korištenju javnih skloništa.

Državni ured za reviziju preporučuje ažurirati evidenciju skloništa osnovne zaštite na području Grada s točnim podacima, dopuniti je podacima koji nisu uneseni u evidenciju i drugim podacima koji su bitni za donošenje planova te odluka o upravljanju i korištenju skloništa.

U tablici broj 2 daju se podaci o lokacijama, površini, kapacitetu i vlasništvu skloništa osnovne zaštite na području Grada, prema podacima Grada.

Tablica broj 2

Podaci o lokacijama, površini, kapacitetu i vlasništvu skloništa
na području Grada

Redni broj	Lokacija skloništa*	Površina skloništa* (u m ²)	Kapacitet skloništa* (broj osoba)	Vlasnik skloništa*
	1	2	3	4
1.	F. Galinca 1	153,1	200	-
2.	Zagrebačka 13 (sjever)	-	200	-
3.	Zagrebačka 13 (jug)	-	200	-
4.	Zagrebačka 15 (sjever)	191,3	200	Grad Varaždin
5.	Zagrebačka 15 (jug)	191,3	200	Grad Varaždin
6.	Zagrebačka 73	329,0	300	Grad Varaždin
7.	M. Krlježe 1 (sjever)	189,5	200	Grad Varaždin
8.	M. Krlježe 1 (jug)	189,5	200	Grad Varaždin
9.	R. Boškovića 14c (sjever)	76,0	200	-
10.	R. Boškovića 14c (jug)	71,0	200	-
11.	R. Boškovića 16 (sjever)	191,1	200	Grad Varaždin
12.	R. Boškovića 16 (jug)	191,1	200	Grad Varaždin
13.	Jalkovečka 10	85,6	100	-
14.	Trakošćanska 14 (sjever)	235,0	200	Grad Varaždin
15.	Trakošćanska 14 (jug)	231,2	200	Grad Varaždin
16.	Braće Radić 6	68,0	200	-
17.	Braće Radić 31	145,9	100	-
18.	Milkovićeve 3	234,5	100	-
19.	Kratka (Uglovnica)	107,0	200	-
20.	Augusta Harambašića 32	325,0	200	Grad Varaždin
	Ukupno	3 205,1	3 800	

* Izvor podataka: evidencija skloništa osnovne zaštite Grada i podaci Upravnog odjela za gradnju i komunalno gospodarstvo Grada od ožujka 2023.

Površina skloništa nije navedena za prostore koji se koriste kao šupe stanara, a slobodan je samo prolaz.

Za pojedina skloništa vlasništvo nije navedeno jer se nalaze u stambenim zgradama i nisu upisana kao posebni dio nekretnine u kojoj se nalaze (etažno vlasništvo).

Na slikama broj 1, 2, 3 i 4 prikazana su stanja pojedinih skloništa na području Grada.

Slika broj 1

Izvor: Grad Varaždin (prosinac 2023.)

Slika broj 2

Izvor: Grad Varaždin (prosinac 2023.)

Slika broj 3

Izvor: Grad Varaždin (prosinac 2023.)

Slika broj 4

Izvor: Grad Varaždin (prosinac 2023.)

Grad je u travnju 2023. provjerio upisano stanje vlasništva nad skloništima u zemljišnim knjigama. Utvrđeno je da su od 20 skloništa s popisa tri upisana u zemljišnim knjigama kao skloništa u vlasništvu Grada, a sedam skloništa nije upisano u zemljišnim knjigama, nego su na tim lokacijama upisane druge nekretnine u vlasništvu Grada (na dvije lokacije upisane su gospodarske zgrade, na tri dvorište te na dvije podzemne garaže). Za deset skloništa koja se nalaze u stambenim zgradama utvrđeno je da nisu upisana kao posebni dio nekretnine u kojoj se nalaze (dodatnom provjerom utvrđeno je da se pet prostora skloništa koristi kao šupe stanara). Prema obrazloženju Grada, za skloništa u stambenim zgradama potrebno je utvrditi jesu li projektirana kao samostalna uporabna cjelina ili se radi o zajedničkim dijelovima nekretnine (ako su projektirana kao samostalna uporabna cjelina s namjenom da služe kao skloništa, Grad može temeljem građevinske dozvole tražiti upis u zemljišne knjige kao samostalne uporabne cjeline u njegovu vlasništvu, a ako su podrumске prostorije koje privremeno mogu poslužiti kao skloništa, one su u suvlasništvu svih vlasnika posebnih dijelova nekretnine).

Za učinkovito upravljanje gradskim nekretninama nužno je uspostaviti kvalitetno prilagođen sustav upravljanja, kod čega su važni i uređeni imovinskopravni odnosi te usklađenje knjigovodstvene evidencije sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom imovine i obveza.

Planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa

Prema odredbama članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20), imovinu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave čine sve pokretne i nepokretne stvari te imovinska prava koja pripadaju jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave. Jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave mora upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara.

Prema odredbi članka 17. Zakona o sustavu civilne zaštite, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave osigurava, između ostalog, uvjete za sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje u provedbi mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara.

Prema odredbama članka 3. Zakona o sustavu civilne zaštite, zahtjevi sustava civilne zaštite u području prostornog uređenja znače preventivne aktivnosti i mjere koje moraju sadržavati dokumenti prostornog uređenja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Odredbama članka 49. navedenog Zakona je propisano da ministar nadležan za poslove civilne zaštite donosi pravilnik o mjerama civilne zaštite u prostornom planiranju. Navedeni pravilnik nije donesen, a prema odredbi članka 197. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), na snazi je Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (Narodne novine 29/83, 36/85 i 42/86), kojim je propisano da se osiguranje gradnje skloništa i prilagođavanje pogodnih komunalnih i prirodnih objekata za potrebe sklanjanja ostvaruje u pripremi, izradi, donošenju i provođenju prostornih planova na područjima koja bi, prema procjeni, mogla biti cilj napada u ratu.

U postupku izrade posljednjih izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Varaždina i Generalnog urbanističkog plana Grada Varaždina, u srpnju 2020. dostavljeni su dopisi nadležnih službi Ministarstva u kojima se navodi da je kao planske smjernice za izradu planova potrebno koristiti Procjenu rizika od velikih nesreća za područje Grada Varaždina, a u skladu s odredbama članka 12. Zakona o sustavu civilne zaštite i Smjernicama za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite Grada Varaždina.

U Prostornom planu Varaždinske županije (Službeni vjesnik Varaždinske županije 8/00, 29/06, 16/09 i 96/21) navedeno je da problematika sklanjanja stanovništva i materijalnih dobara u Republici Hrvatskoj nije zakonski regulirana, da su poslovi upravljanja i održavanja javnih skloništa u nadležnosti jedinica lokalne samouprave te da je strateški projekt Varaždinske županije uspostava Regionalnog centra za civilnu zaštitu i spašavanje, koje se planira unutar građevinskog područja naselja grada Varaždina.

U pojedinim dokumentima prostornog planiranja Grada (koji su na snazi) spominju se skloništa ili sklanjanje ljudi, na primjer:

– Izmjenama i dopunama detaljnog plana uređenja dijela južne zone centra grada Varaždina (Službeni vjesnik Grada Varaždina 4/99, 5/99 i 7/09) procijenjeno je da, s obzirom na planiranu namjenu (a prema utvrđenim mjerama zaštite), Prostornim planom uređenja Grada Varaždina i Generalnim urbanističkim planom Grada Varaždina te Zahtjevima zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja Grada Varaždina nema potrebe za planiranjem javnih skloništa i skloništa osnovne namjene. Obveza i uvjeti izgradnje dopunskih dvonamjenskih skloništa određuje se prema Procjeni i Planu zaštite i spašavanja koji se donose na nivou Grada i prethodno pribavljenim uvjetima nadležne državne uprave za zaštitu i spašavanje, odnosno prema propisima koji su na snazi, a u skladu s prostornim dokumentima.

– U V. Izmjenama i dopunama Generalnog urbanističkog plana grada Varaždina (Službeni vjesnik Grada Varaždina 1/07, 7/16, 5/19 i 9/22) navedeno je da je Grad dužan osigurati uvjete za sklanjanje građana, da će se kontinuirano održavati izgrađena skloništa (37) kapaciteta 6 620 osoba te da će se za potrebe sklanjanja koristiti i javne podzemne garaže i podzemne garaže trgovačkih lanaca. Prilagođavat će se i uređivati postojeći podrumski prostori u stambenim objektima te će se sklanjanje osiguravati i kroz izgradnju javnih garaža i podzemnih etaža trgovačkih centara i podrumskih prostora stambenih zgrada.

– Urbanističkim planom uređenja gospodarske zone Motičnjak u Varaždinu – istočni dio (Službeni vjesnik Grada Varaždina 7/17) utvrđeno je da ne postoji zakonska obaveza gradnje skloništa, do donošenja Zakona o civilnoj zaštiti kojim će se detaljnije riješiti problematika zaštite i sklanjanja ljudi i materijalnih dobara te je potrebno predvidjeti uređenje zelenih površina za evakuaciju zaposlenih. Navedeno je da radi provedbenih odredbi Pravilnika o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju, koje se odnose na spašavanja i evakuaciju ljudi i imovine, treba osigurati prohodnost ulica u svim uvjetima izvan dometa rušenja.

– Urbanističkim planom uređenja zone „VIS Konfekcija“ u Varaždinu (Službeni vjesnik Grada Varaždina 9/22) utvrđeno je da je u parkovima moguća izgradnja skloništa poluukopanog ili ukopanog prekrivenog slojem zemlje.

– Detaljnim planom uređenja Grlice – Rakite u Biškupcu (Službeni vjesnik Grada Varaždina 3/12) utvrđeno je da na području obuhvata plana nije planirana gradnja građevina skloništa, a kao zaklon će poslužiti podrumi koji će se urediti i prilagoditi za sklanjanje.

Ravnateljstvo je na svojim mrežnim stranicama objavilo Preporuke za održavanje i opremanje skloništa osnovne zaštite koja se nalaze u stambenim, stambeno-poslovnim ili poslovnim građevinama te javnih skloništa. Prema navedenim Preporukama, preporučeno je provoditi kontrolu skloništa, tekuće održavanje skloništa te utvrditi opremu, elemente i instalacije koje su potrebne u odnosu na kapacitet postojećih skloništa. Kontrola skloništa obuhvaća vizualnu kontrolu svih dijelova skloništa, provjeru rada svih uređaja u skloništu, ocjenu dotrajalosti uređaja s potrebom nabavljanja uređaja i dijelova koji se ne mogu popraviti ili im je istekao rok trajanja te mjerenje natpritisaka u skloništu. Tekuće održavanje skloništa obuhvaća provjetravanje svih prostorija, uočavanje eventualnih oštećenja i vlage, podmazivanje brtvila na vratima i kliznih elemenata, čišćenje prašine, potrebne popravke vrata te dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju prostorija.

Podaci o ispravnosti skloništa navedeni su na temelju obavljenog vizualnog pregleda skloništa tijekom 2022., koje je obavilo trgovačko društvo tijekom redovnog godišnjeg tekućeg održavanja 19 skloništa. Gradu je u studenome 2022. predan obrazac u kojem su navedene provedene radnje tekućeg održavanja te izvještaj o stanju objekata (navedeni su nedostaci koje treba otkloniti). U obrazloženju Grad navodi da je radi uklanjanja uočenih nedostataka u skloništimu pribavljena okvirna i informativna ponuda u ukupnom iznosu od 140.000,00 EUR te je odlučeno da se otklanjanje nedostataka provede postupno kroz više godina (ovisno o raspoloživim proračunskim sredstvima). Proveden je postupak ograničenog prikupljanja ponuda, u roku je zaprimljena jedna ponuda te se po potpisu ugovora očekuje izvršenje usluge u ugovorenom roku. U 2023. u Proračunu su planirana sredstva za investicijsko održavanje i otklanjanje nedostataka za dva skloništa u iznosu od 10.250,00 EUR.

U skladu s Odlukom Gradskog vijeća o davanju u zakup javnih skloništa osnovne zaštite u miru iz listopada 2012., početkom 2013., jedno sklonište dano je udrugi na jednogodišnje privremeno korištenje. Udruga više ne koristi to sklonište. Za drugo sklonište Grad i Varaždinska županija zaključili su 30. rujna 2019. Sporazum o privremenom korištenju skloništa. Sporazumom su utvrđena prava i obveze za privremeno korištenje skloništa od strane Varaždinske županije za potrebe skladištenja opreme civilne zaštite (bez naknade, uz obavezu održavanja skloništa i podmirenja svih troškova). Treće sklonište je koristilo društvo Crvenog križa za skladište, ali je odustalo zbog loših uvjeta skladištenja (prokišnjavanje). Nakon toga Grad nije poduzimao aktivnosti za stavljanje javnih skloništa u moguću upotrebu (davanje na povremeno korištenje ili u zakup, uz eventualno prethodno provođenje tekućeg održavanja prema potrebi).

Državni ured za reviziju preporučuje poduzeti aktivnosti kako bi se sva javna skloništa stavila u moguću upotrebu, odnosno kako bi se učinkovitije koristila. Također, preporučuje u suradnji s vlasnicima drugih skloništa prikupiti detaljnije podatke o ispravnosti i za preostala skloništa na području Grada, kako bi se raspolagalo cjelovitim podacima o stanju i ispravnosti svih skloništa na području Grada.

Prema odredbama članka 16. Zakona o sustavu civilne zaštite, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su organizirati poslove iz svog samoupravnog djelokruga koji se, između ostalog, odnose i na financiranje sustava civilne zaštite.

Na godišnjoj razini u proračunu Grada planiraju se sredstva za civilnu zaštitu (općenito) te se donose programi javnih potreba u vatrogastvu, zaštiti i spašavanju te Hrvatske gorske službe spašavanja.

Godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za 2023. planirana su sredstva za aktivnosti iz samoupravnog djelokruga Grada iz područja civilne zaštite i sufinanciranje rada operativnih snaga sustava civilne zaštite. Za sustav civilne zaštite (općenito) za 2023. planiran je iznos od 36.640,00 EUR (276.064,00 kn), u 2024. i 2025. iznos od 37.000,00 EUR, a u okviru navedenih sredstava planirana su, između ostalog, sredstva za tekuće i investicijsko održavanje javnih skloništa.

Prema podacima Grada, od 2013. do 2022. za održavanje 19 javnih skloništa utrošeno je 309.325,00 kn (jedno održava Varaždinska županija). U 2021. i 2022. nije bilo rashoda za investicijsko održavanje javnih skloništa, iako je iz zapisnika o tehničkoj ispravnosti jednog skloništa (21. prosinca 2020.) istaknuta potreba zamjene i nabave opreme. Revizijom je utvrđeno da Grad ne ostvaruje prihode od zakupa javnih skloništa.

Poslovi upravljanja i raspolaganja imovinom Grada te poslovi nadzora najvećim se dijelom obavljaju u okviru Upravnog odjela za gradnju i komunalno gospodarstvo, u Odsjeku za raspolaganje imovinom i stambene poslove, čije su ovlasti i odgovornosti zaposlenika utvrđene Pravilnikom o unutarnjem redu Upravnog odjela za gradnju i komunalno gospodarstvo Grada Varaždina.

Grad, kao obveznik uspostave unutarnje revizije, u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19) te Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19), unutarnjim revizijama obavljenim tijekom 2022. i prethodnih godina nije obuhvatio aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi budućim godišnjim planovima rada unutarnje revizije trebalo planirati, između ostalog, i aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa.

Nadležni odjel Ministarstva je 2018. i koncem 2023. proveo inspekcijski nadzor Grada nad provedbom obveza predstavničkog i izvršnog tijela Grada prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, pri čemu nisu utvrđene nepravilnosti. Službenica Grada zadužena za civilnu zaštitu kontinuirano surađuje sa svim službama Područnog ureda civilne zaštite Varaždin. Tijekom 2020. i 2021. intenzivna suradnja s inspekcijom bila je u vezi s nadzorom nad provedbom mjera za sprječavanja širenja bolesti COVID-19. Inspekcijskim nadzorima nisu obuhvaćena javna skloništa.

Informiranje javnosti

Prema odredbama članka 43. Zakona o sustavu civilne zaštite, svaki građanin dužan je sudjelovati u aktivnostima sustava civilne zaštite, a nadležni stožer civilne zaštite putem sredstava javnog informiranja ili na drugi primjereni način javno poziva građane na provedbu aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Preventivne aktivnosti u sustavu civilne zaštite, prema odredbama članka 48. navedenog Zakona, između ostalog, obuhvaćaju i jačanje svijesti građana, ranjivih i posebnih ciljanih društvenih skupina o opasnostima i mjerama za zaštitu te korištenje broja 112, odgoj i obrazovanje djece o specifičnim sadržajima na temelju postojećih ili posebnih programa te javno informiranje i suradnju u medijima, a provode ih sudionici i operativne snage sustava civilne zaštite i građani u okviru redovne djelatnosti radi smanjenja rizika, prijetnji i opasnosti za život i zdravlje građana, materijalnih dobara i okoliša od svih vrsta prirodnih i tehničko-tehnoloških velikih nesreća i katastrofa.

Informiranje javnosti o mogućem nastanku i razvoju katastrofe, prema odredbama članka 67. Zakona o sustavu civilne zaštite, provode Ministarstvo, nadležne službe drugih tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druge stručne službe u području svoje nadležnosti. Informiranje javnosti mora biti pravodobno i svima dostupno.

Prema odredbama članka 17., stavka 5. navedenog Zakona, obveza izvršnog tijela jedinica lokalne samouprave je, između ostalog, pružati redovito i u najprimjerenijem obliku jasne i lako razumljive, preispitane i usklađene informacije o sigurnosnim mjerama i nužnom ponašanju u slučaju velike nesreće na području svoje nadležnosti. Na području Grada u prethodnih nekoliko godina nije bila proglašena velika nesreća.

Informiranje javnosti o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite i na osiguranju zbrinjavanja građana u slučajevima velikih katastrofa i drugih opasnosti može se provoditi distribucijom edukativno-informacijsko-promidžbenog materijala (letaka, brošura), održavanjem predavanja i radionica te objavama na mrežnoj stranici Grada.

Grad je na svojim mrežnim stranicama i u službenim glasnicima objavio planske i druge dokumente u sustavu civilne zaštite (Procjenu rizika od velikih nesreća, Plan djelovanja civilne zaštite, godišnje analize stanja sustava civilne zaštite, godišnje planove razvoja sustava civilne zaštite, smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite, odluke o određivanju operativnih snaga sustava civilne zaštite) te Odluku o gospodarenju nekretninama u vlasništvu Grada. S obzirom na to da Plan djelovanja civilne zaštite i drugi dokumenti sustava civilne zaštite nemaju objavljene informacije o lokacijama i kapacitetima skloništa, navedene informacije nisu javno dostupne.

Državni ured za reviziju preporučuje objaviti informacije o skloništima (lokacije i kapacitete skloništa) kako bi građani u slučaju potrebe bili informirani.

Planom razvoja sustava civilne zaštite na području Grada Varaždina za 2023. planirane su preventivne aktivnosti na jačanju svijesti stanovništva o civilnoj zaštiti organizacijom pokaznih smotri operativnih snaga, pokaznih vježbi, javnim objavama, organizacijom javnih tribina ili ciljanih sastanaka i slično te uključivanjem javnosti u postupke donošenja planskih dokumenata iz sustava civilne zaštite radi prikupljanja informacija o interesima, stavovima i prijedlozima zainteresirane javnosti.

Preventivne aktivnosti s područja upravljanja rizicima podrazumijevaju aktivnosti kojima se ostvaruju nastojanja da rizici utvrđeni Procjenom rizika kao tolerirani rizici postanu prihvatljivi rizici, a neprihvatljivi rizici da postanu tolerirani. Takve aktivnosti podrazumijevaju edukaciju stanovništva o načinu postupanja u slučaju pojave pojedine ugroze putem javnih objava, tribina ili ciljanih sastanaka u suradnji s operativnim snagama i ostalim nadležnim institucijama.

U Analizi stanja sustava civilne zaštite Grada Varaždina za 2022. navedene su konkretne aktivnosti koje su poduzimale operativne snage sustava civilne zaštite Grada (Javna vatrogasna postrojba, Gradska vatrogasna zajednica, Gradsko društvo Crvenog križa, Hrvatska gorska služba spašavanja – Stanica Varaždin). Na mrežnim stranicama Grada su objavljene informacije za građane o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite i na osiguranju zbrinjavanja građana u slučajevima velikih katastrofa i drugih opasnosti te osnovne informacije o skloništima i postupanju u slučaju potresa, elementarnih nepogoda, nuklearnih i drugih opasnosti.

Primjerene preventivne pripreme te sveobuhvatne i pravovremene mjere zaštite i spašavanja čuvaju živote i imovinu, umanjuju nastale posljedice, a cjelokupan sustav civilne zaštite čine učinkovitijim.

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA I KORIŠTENJA SKLONIŠTA ZA GRAĐANE NA PODRUČJU GRADA VARAŽDINA

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa na području Grada. Ciljevi revizije bili su provjeriti normativno uređenje odnosno uspostavu pravnog, strateškog i planskog okvira za učinkovito upravljanje i korištenje javnih skloništa, provjeriti evidencije i cjelovitost podataka o javnim i drugim skloništima na području Grada, provjeriti planiranje, izgradnju i održavanje javnih skloništa i koriste li se u skladu s unutaršnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara, provjeriti provođenje informiranja javnosti o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite za ostvarivanje zaštite i spašavanja građana u slučajevima velikih nesreća i katastrofa te u otklanjanju posljedica terorizma i ratnih razaranja.

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju ocijenio je da je Grad većim dijelom normativno uređio upravljanje i raspolaganje nekretninama u svom vlasništvu, donio je planske i druge dokumente u sustavu civilne zaštite, sastavio je evidenciju skloništa osnovne zaštite na svom području, provjerio je stanje skloništa u smislu ispravnosti te je javna skloništa evidentirao u poslovnim knjigama u tijeku revizije. Međutim, za sva javna skloništa nije utvrdio djelatnosti koje se mogu obavljati u skloništima u mirnodopskim uvjetima te način i uvjete korištenja i održavanja skloništa, u planskim i drugim dokumentima civilne zaštite te u ustrojenim evidencijama nije navodio točne i sveobuhvatne podatke o skloništima osnovne zaštite koji su bitni za donošenje odluka i planova održavanja, gradnje i korištenja skloništa, javna skloništa nije obuhvatio godišnjim popisom imovine i obveza te ih evidentirao u registru imovine Grada i za javna skloništa koja nisu u funkciji nije poduzeo aktivnosti za njihovo stavljanje u moguću upotrebu.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju ocjenjuje da su aktivnosti Grada provedene u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa na području Grada Varaždina **učinkovite, pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te daje sljedeći nalog i preporuke, prema područjima revizije:

1. Normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih skloništa
  - 1.1. Donijeti strategiju upravljanja i raspolaganja nekretninama te godišnji plan upravljanja nekretninama (koji uključuje i plan upravljanja javnim skloništima), sastaviti izvješće o izvršenju godišnjeg plana upravljanja nekretninama, iz kojeg bi, između ostalog, bilo vidljivo i upravljanje i korištenje javnih skloništa.
  - 1.2. U planskim i drugim dokumentima civilne zaštite Grada navoditi točne i sveobuhvatne podatke o skloništima osnovne zaštite na području Grada (broj, lokacija, vlasništvo, stanje odnosno ispravnost skloništa, drugo).
  - 1.3. Planom djelovanja civilne zaštite obuhvatiti i druge objekte i kapacitete za sklanjanje ljudi koji omogućavaju optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe, kao što su podrumске i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori, u cilju osiguravanja većih uvjeta za sklanjanje ljudi.

2. Evidencije javnih i drugih skloništa

- 2.1. Godišnjim popisom imovine i obveza obuhvatiti sva javna skloništa u vlasništvu i suvlasništvu Grada, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza Ministarstva financija.
- 2.2. Javna skloništa u vlasništvu i suvlasništvu Grada evidentirati u registru imovine Grada.
- 2.3. Ažurirati evidenciju skloništa osnovne zaštite na području Grada s točnim podacima, dopuniti podacima koji su bitni za donošenje odluka i planova održavanja, gradnje i korištenja javnih skloništa.

3. Planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa

- 3.1. Poduzeti aktivnosti kako bi se sva javna skloništa stavila u moguću upotrebu, odnosno kako bi se učinkovitije koristila.
- 3.2. U suradnji s vlasnicima drugih skloništa prikupiti detaljnije podatke o ispravnosti i za preostala skloništa na području Grada, kako bi se raspolagalo cjelovitim podacima o stanju i ispravnosti svih skloništa na području Grada.

4. Informiranje javnosti

- 4.1. Na mrežnim stranicama Grada objavljivati informacije o skloništima (lokacije i kapacitete).

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka postigla poboljšanja u vezi s normativnim uređenjem za učinkovito upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa, evidentiranjem podataka o javnim i drugim skloništima koji su bitni za donošenje planova i odluka o upravljanju i korištenju skloništa te planiranjem, izgradnjom, održavanjem i korištenjem javnih skloništa, čime bi se povećala učinkovitost upravljanja i korištenja skloništa na području Grada.

OČITOVANJE GRADA VARAŽDINA

Grad se očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja i korištenja skloništa za građane na području Grada Varaždina te prihvatio nalog i preporuke Državnog ureda za reviziju.

U Očitovanju navodi da će u narednom razdoblju provoditi aktivnosti u skladu s danim nalogom i preporukama, a sve u skladu sa zakonima i podzakonskim propisima, unutarnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara. Također, navodi da će nastaviti s aktivnostima započetim u 2023. oko uređenja zemljišnoknjižnog stanja nad javnim skloništima te da je u tijeku izrada geodetskih elaborata, a time i određivanje točnih podataka koji su bitni za donošenje daljnjih odluka i planova održavanja, gradnje i korištenja javnih skloništa. Nakon utvrđivanja točnih podataka o javnim skloništima obaviti će evidentiranje u registru imovine Grada te će informacije o javnim skloništima objaviti na mrežnim stranicama Grada. Navodi da će utvrđene podatke o javnim skloništima i raspoloživim podacima o drugim objektima i kapacitetima za sklanjanje ljudi obuhvatiti, u okviru obveznog sadržaja utvrđenog višim propisima, u dokumentima prostornog planiranja i dokumentima civilne zaštite u postupku njihovog donošenja ili donošenja njihovih izmjena i dopuna. Također, navodi da je u postupku savjetovanja s javnošću Nacrt strategije upravljanja imovinom Grada Varaždina od 2024. do 2030. te će se u tijeku postupka savjetovanja provesti aktivnosti kojima će se navedena Strategija dopuniti odredbama koje se odnose na upravljanje i korištenje javnih skloništa, prije utvrđenja Prijedloga strategije.

U vezi s preporukom da se prikupe podaci o preostalim skloništima na području Grada, vlasnici kojih su druge pravne i fizičke osobe, a sve u cilju raspolaganja cjelovitim podacima, Grad navodi da će provesti aktivnosti prikupljanja navedenih podataka, ali ističe problem da ne postoji pravna regulativa koja bi obvezala pravne i fizičke osobe na dostavu tih podataka niti propisivala načine i postupke upravljanja tim skloništima. Nadalje, u Očitovanju ističe da je važećim Zakonom o sustavu civilne zaštite jedinicama lokalne samouprave utvrđena obveza upravljanja i održavanja javnih skloništa na svojem području, a da zakonima ili podzakonskim propisima nisu utvrđeni uvjeti koje javno sklonište mora zadovoljavati i sva ostala pitanja u vezi skloništa (primjerice, od samih tehničkih normativa za skloništa, načina njihova korištenja u mirnodopske svrhe, načina korištenja u vrijeme ugroze, pravila u vezi s vođenjem evidencija o skloništima, pravila o tekućem i investicijskom održavanju, pravila prema kojima se moraju graditi skloništa). Također, navodi da je utvrđena obveza izvršnom tijelu jedinice lokalne samouprave da, između ostalog, osigurava uvjete za sklanjanje kao jednu od mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju, a da nije propisano što se podrazumijeva pod tim uvjetima.

U Očitovanju ističe da će Grad poduzeti mjere i aktivnosti kako bi ispunili obveze vezane za upravljanje i održavanje skloništa, ali da je, kao i ostale jedinice lokalne samouprave, suočen s nedostatkom jasnih zakonskih regulativa koje bi pružile smjernice i okvir za provođenje tih aktivnosti jer je jasna i precizna regulativa od izuzetne važnosti u svrhu kvalitetnog planiranja, primjene te praćenja mjera upravljanja skloništima. Iako podržava koncept decentralizacije određenih funkcija i odgovornosti, smatra da bi poslove planiranja izgradnje te održavanja i upravljanja skloništima trebalo preuzeti središnje tijelo državne uprave u čijoj su nadležnosti poslovi civilne zaštite, zbog većih financijskih mogućnosti i stručnosti te kadrovske ekipiranosti.